

Evaluatierapport IVO-P

Klokkenberg Boskamers

Gemeente Breda

Datum 19-07-2022

Auteur Naam
J.H. Nollen

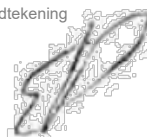
Handtekening

Goedkeuring Bevoegd gezag
(vaststellen of het selecteren leidt tot
voldoende materiaal ter beantwoording
van onderzoeksvraag)

Naam
F.J.C. Peters

Handtekening

Goedkeuring depothouder
(komt (de)selectie overeen met beleid
en wat is de hoeveelheid dat naar het
depot komt)

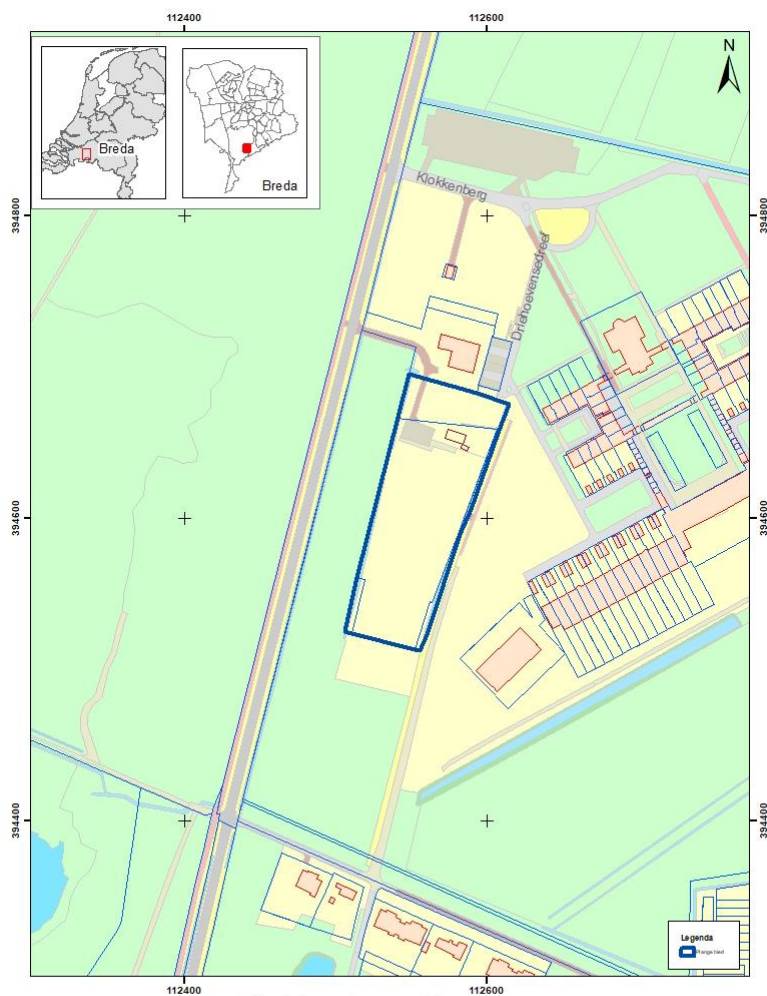
Naam
F.J.C. Peters

Handtekening

Administratieve gegevens

Toponiem	Galderseweg 87
Plaats	Breda
Gemeente	Breda
Provincie	Noord-Brabant
Opdrachtgever	Schonck, Schul en Compagnie
Uitvoerder	Gemeente Breda, Team Erfgoed
Bevoegde overheid	Gemeente Breda, Dhr. Peters
OM-nummer	5274967100
BR-code	BR-207b-22
x,y-coördinaten	112.540 / 394.466
	112.607 / 394.658
	112.505 / 394.524
	112.556 / 394.512
Periode waarin het onderzoek werd uitgevoerd	13 juli 2022
Projectteam (incl actorstatus)	Joeske Nollen (Senior KNA Archeoloog), Kevin Hovens (stagiair Saxion), John Harmanus (veld technicus), Patrick Mackenbach (vrijwilliger metaaldetectie), Ton van Hees (vrijwilliger)
Beheer en plaats documentatie	Gemeente Breda Depot Archeologie

Klokkenberg Boskamers

Stedenbouw, Landschap & Erfgoed			
Gemeente Breda	Datum: 07-07-2022	Get: M.L. Craane	PvE: 2022-09

1 Inleiding

Naar aanleiding van de voorgenomen realisatie van appartementengebouwen op het terrein Klokkenberg Boskamers is er op 13 juli een inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven uitgevoerd (IVO-P). Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Schonck, Schul en Compagnie door Team Erfgoed van de gemeente Breda. Er werden 3 proefsleuven aangelegd en er werden 9 profielkolommen gedocumenteerd. De werkzaamheden zijn conform het Programma van Eisen (Craane, M.L. en L. de Jonge 2022: *PvE 2022-09 Klokkenberg Boskamers v2*, Breda) uitgevoerd.

Het doel van dit evaluatierapport is een inventarisatie van de tijdens het veldwerk aangetroffen sporen en vondsten en genomen monsters. Op basis van de aard, hoeveelheid en mate van conservering zullen de aangetroffen sporen, vondsten en monsters worden beoordeeld op de potentie voor het beantwoorden van de in het PvE opgenomen onderzoeksvragen.

Eerst wordt kort ingegaan op de gehanteerde werkwijze en de afwijkingen daarin ten opzichte van het PvE (zie hoofdstuk 2). Daarna wordt kort ingegaan op de eerste resultaten van het veldwerk (hoofdstuk 3). Vervolgens zal worden bekeken of de in het PvE opgenomen onderzoeksvragen kunnen worden beantwoord aan de hand van de resultaten. Tot slot zal een voorstel worden gedaan voor de uitwerking en rapportage, en welke specialistische onderzoeken en monsteranalyses daarvoor nodig zijn (hoofdstuk 4).

2 Veldwerk

2.1 Gehanteerde strategie

Er zijn twee proefsleuven aangelegd van 15 x 4 meter en één proefsleuf van 25 x 4 meter. In totaal is er een oppervlakte van 238 m² onderzocht. Er is één vlak aangelegd in de top van het verspoelde dekzand, dat zich tussen de 3,40 +NAP en 3,60 +NAP bevond. Voorafgaand aan dit onderzoek was het gebouw van de school gesloopt waardoor het terrein niet vlak was ten tijden van het archeologisch onderzoek, hierdoor is de diepte van vlak 1 ten opzichte van het maaiveld erg wisselend (tussen de 60 cm en 128 cm onder maaiveld). De sporen in de proefsleuven zijn ingemeten met GPS, en om de vijf meter werden hoogtes gemeten van het vlak en van het maaiveld. De natuurlijke bodem bestond uit verspoelde dekzanden. Er werden 9 profielkolommen afgestoken en gedocumenteerd om de bodemopbouw in kaart te brengen. In het vlak zijn alleen recente verstoringen aangetroffen (S 999). Veel verstoringen tekenden zich af als langgerekte stroken. In deze verstoringen zijn wel enkele vondsten aangetroffen. In deze verstoringen was omgezette grond van het voormalige esdek aanwezig. Er zijn vier spoornummers uitgedeeld aan in totaal 5 vondsten. Onder de vondsten bevonden zich 2 muntjes een metalen gewichtje en een vuursteen. De munten en het gewichtje werden als puntvondst ingemeten.

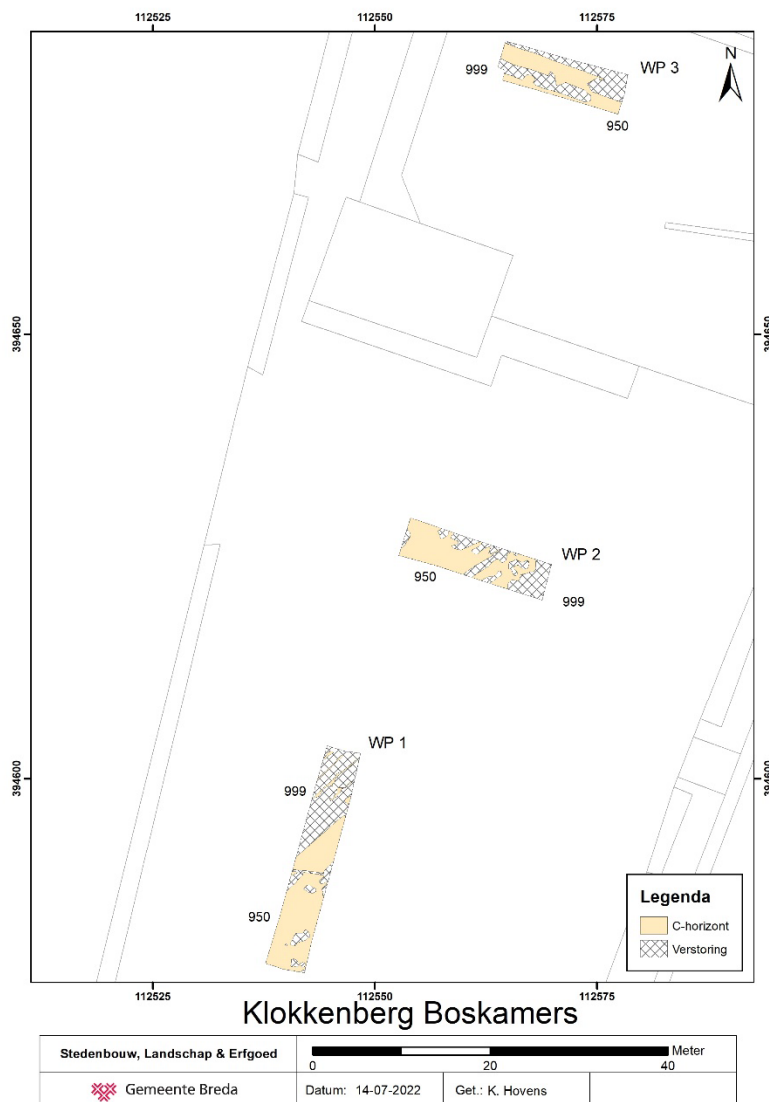
2.2 Afwijkingen t.o.v. het PvE / PvA

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van het Programma van Eisen en Plan van Aanpak.

3 Eerste onderzoeksresultaten

3.1 Sporen

Tijdens het IVO-P zijn er drie spoornummers uitgedeeld. Een spoornummer is uitgedeeld aan verschillende verstoringen (S 999) en twee aan lagen in het vlak en de profielen. De natuurlijke bodem bestaat hier uit verspoeld dekzand (C-horizont, S 950) en één spoornummer is gegeven aan een doorwerkt esdek (A-horizont, S 990). De C-horizont (S 950) bestaat hier uit licht grijs, licht blauw gemengd matig siltig zand. En het doorwerkte esdek (S 990) bestaat uit donkergrijs bruin matig siltig zand met witte en gele zand vlekjes. In de verstoringen is grond uit het doorwerkte esdek terecht gekomen. Een aantal verstoringen vormen langgerekte banen van ongeveer één meter breed. In werkput 1 waren deze banen noordoost-zuidwest georiënteerd en in werkput 3 hadden deze stroken een noordwest-zuidoost oriëntatie. Mogelijk kunnen deze banen in verband worden gebracht met de aanleg van het mastbos. Op de kaart van het mastbos van Lips (circa 1621) is het plangebied nog heidegebied.¹ Leenders laat op de kaart van de groei van het Mastbos zien dat het gedeelte waar het plangebied ligt, bebost werd tussen 1786-1840.² De sporen waren goed geconserveerd maar de waarde van de aangetroffen sporen was laag.

Allesporenkaart werkputten IVO-P Klokkenberg Boskamers

¹ Lips circa 1621, Breda Beeldcollectie, Stadsarchief Breda.

² Leenders 1999, Het landgoederenlandschap rond Breda, Oranjeboom Deel LII jaargang 1999)

3.2 Vondstmateriaal

Er zijn vier vondstnummers uitgedeeld (V 001 t/m 004) aan in totaal 5 vondsten. Onder de vondsten bevonden zich 2 muntjes, een onbekend metalen voorwerpje, een metalen gewichtje en een vuursteen. De vuursteen (V002) is bekeken door vuursteenspecialist P. Dijkstra, hij gaf aan dat het om een onbewerkt vorstspijltstuk ging van zogenaamde 'Schelde' vuursteen. Verder werden er twee muntjes (V 001, 004), een gewichtje (V 003) en het onbekende voorwerpje (V 001) gevonden. De kwaliteit van de vondsten is goed.

3.3 Monstername

Er zijn geen monsters genomen.

3.4 Recapitulatie doel- en vraagstelling

De onderstaande vragen kunnen door middel van dit inventariserend proefsleuven onderzoek worden beantwoord:

- Zijn er sporen van het landgoed Schoondonck of het landgoed De Klokkenberg aanwezig in het plangebied?
- Zijn er sporen in het plangebied aanwezig die kunnen worden geassocieerd met de ligging langs twee doorgaande wegen?
- Is er sprake van een vindplaats binnen het plangebied?
- Wat is de aard, datering, omvang en kwaliteit van de aangetroffen vindplaats(en)?
- Wat is de locatie van de aangetroffen vindplaats(en), zowel horizontaal als verticaal?
- Wat kan er gezegd worden over de bodemkundige gaafheid van de bodem in het plangebied?
- Hoe is de bodemopbouw en de fysische geografie in het gebied (tevens eventueel door middel van boringen in kaart te brengen)?
- Wat is de synergie met eerder onderzoek?
- Zijn er sporen uit het paleolithicum of mesolithicum aanwezig?
- Zijn er sporen uit het neolithicum, de bronstijd, ijzertijd of Romeinse tijd aanwezig?
- Zijn er sporen van ontginning aanwezig?
- Is er sprake van een esdek en wat is de ontwikkeling en datering hiervan?
- Zijn er sporen die wijzen op middeleeuwse oorsprong van de bewoning?
- Zijn er sporen van oudere infrastructuur aanwezig?
- Is er bebouwing aanwezig?
- Zijn er aanwijzingen voor activiteiten uit de Tachtigjarige oorlog? Zijn er sporen van een legerkamp, of omwalling?
- Zijn er nog andere (bewonings)sporen?
- Kunnen de aangetroffen sporen in een groter kader worden geplaatst (zie ook de vragen hieronder die zijn voortgekomen uit de onderzoeken van Breda-West)?
- Wat is de waarde van de aangetroffen sporen?

4 Advies voor (de)selectie

4.1 Vondsten

De vuursteen (V002) is bekeken door vuursteenspecialist P. Dijkstra, hij gaf aan dat het om een onbewerkt vorstspijltstuk ging van zogenaamde 'Schelde' vuursteen. We adviseren deze vuursteen af te stoten. We adviseren de muntjes (V 001, 004), het gewichtje (V 003) en het onbekende voorwerpje (V 001) te laten schoonmaken, conserveren door een metaalspecialist. Na het schoonmaken kan pas een advies worden gegeven over selectie/deselectie van het onbekende metalen voorwerp (V001). De vondsten zullen worden beschreven door een KNA specialist materialen. We adviseren de munten , het gewichtje en mogelijk ook het onbekende metalen voorwerp op te nemen in het gemeentelijk archeologisch depot.

4.2 Monsters

Niet van toepassing.

5 Advies voor vervolg

Wij adviseren geen vervolgonderzoek omdat een groot deel van het archeologische vlak verstoord was, en we geen andere archeologische sporen hebben aangetroffen. Hoewel de verstoring in banen mogelijk in verband kan worden gebracht met de aanleg van het Mastbos tussen 1786-1840 is dit geen reden voor vervolgonderzoek.

6 Uitwerkingsplan

6.1 Planning

weeknummer	27	28	30	31-42	42	44	46	27-2024
Voorbereiding	X							
Veldwerk		X						
Evaluatierapport			X					
Uitwerking				X				
Oplevering conceptrapport					X			
Beoordeling Conceptrapport door BG						X		
Oplevering definitief rapport							X	
Deponering								X

6.2 Opgave te deponeren vondsten, monsters en documentatie

Vondstcategorie	Aantal	Gewicht
Munt	2	6,80
Metaal	2	19,20
Vuursteen	1	11,40

De standaard velddocumentatie zal worden aangeleverd.

Er zal 1 veldtekeningen op A3 formaat worden aangeleverd.

6.3 (Aangepaste) begroting

Er zijn geen aanpassing op de begroting voorzien.